

Zápisnica z 1. Komunitného fóra obec Poša

Dátum:	15.04.2024
Čas :	13:00 – 14:30
Trvanie:	1h. 30min
Miesto:	OcÚ Poša č. 241

Priebeh komunitného fóra:

Uvítanie účastníkov KF, hostí a zástupcov za jednotlivé inštitúcie a organizácie	Starosta obce
--	---------------

Predstavenie členov ÚSVRK	Zástupca ÚSVRK - mediátor
Predstavenie zámeru NP RT I.	Zástupca ÚSVRK - mediátor

Rozvojová pracovníčka plánovania uvítala prítomných a uviedla, že RT pôsobí v obci od novembra 2023, rieši nepriaznivú životnú situáciu MRK a ostatných obyvateľov obce na princípe „zdola“ v oblasti nezamestnanosti, bývania a vzdelávania prierezovo s protirómskym rasizmom. Tím realizoval doposiaľ dva dotazníkové zisťovania, obec má 984 obyvateľov, z toho je 480 Rómov. Rómovia bývajú v prevažnej miere v rómskej osade. Obec je situovaná v blízkosti miest Vranov nad Topľou, Michalovce, Humenné. Oblasť vzdelávania pokrýva v obci materská škola a základná škola 1.-4. ročník. Sú navštevované len rómskymi deťmi. MŠ navštevuje 17 rómskych detí, ZŠ v Poši 54 rómskych detí. Vyššie ročníky navštevujú rómske deti ZŠ v Nižnom Hrabovci. ZŠ Nižný Hrabovec 5.-9. ročník navštevuje 65 rómskych žiakov z obce Poša. Väčšina rómskych detí má ukončenú len povinnú školskú dochádzku, momentálne navštevuje strednú školu alebo učilište 8 detí – 5 dievčat a 3 chlapci. Na základe nášho mapovania vieme povedať, že rómske deti nechcú pokračovať v ďalšom štúdiu po ukončení ZŠ, lebo nemajú záujem o ďalšie vzdelanie. V MRK žijú aj neúplné

rodiny s deťmi, kde sa len jeden rodič sám stará o dieťa o chod celej domácnosti. Takýchto rodín je momentálne 5. Nerómske deti navštevujú MŠ, ZŠ a SŠ v okolitých mestách a dedinách. V obci máme vo veku 0-6 rokov 28 nerómskych detí, ZŠ navštevuje 37 nerómskych detí a 5 nerómskych detí navštevuje strednú školu. Tieto deti navštevujú materské školy a základné školy v blízkom okolí. V obci Poša je momentálne evidovaných 70 detí z nerómskych rodín, vo veku 7-18 rokov, z toho 37 dievčat a 33 chlapcov.

Rozvojová pracovníčka plánovania ďalej uviedla, že nezamestnanosť je jeden z najväčších problémov v MRK. Rómovia majú ukončenú poväčšine len povinnú školskú dochádzku, ich uplatnenie na trhu práce je obmedzené. Len ťažko si nájdu prácu na trvalý pracovný pomer. Väčšinou pracujú len na dohodu, využívajú možnosť zamestnať sa pri sezónnych prácach. Muži si najčastejšie nájdu uplatnenie v oblasti stavebníctva. Ženy ostávajú doma a starajú sa o deti. Zatiaľ prejavili záujem o dokladanie tovaru, výpomoc v kuchyni. V rómskej osade žije momentálne 78 rodín, 480 obyvateľov. Počet nezamestnaných v rómskej osade – 144, počet žien na materskej dovolenke – 54, VPP – 40 ľudí. Majorita predstavuje 160 rodín, kde je väčšina obyvateľov v produktívnom veku zamestnaná. Z nášho mapovania vyplynulo, že len 5 ľudí z majority je nezamestnaných.

Rozvojová pracovníčka plánovania v poslednej časti príhovoru opísala oblasť bývania. Minoritu predstavuje 78 rodín. Všetky rodiny majú zriadené prípojky na elektrinu. Obyvatelia tu varia na plynových sporákoch napojených na propán bután (plynové bomby). Prístup k pitnej vode majú všetci obyvatelia MRK. Kúri sa tu drevom. Kolaudačné povolenie má len 8 stavieb. Zvyšok rodín býva v nelegálnych stavbách a v nevyhovujúcich podmienkach. Chýbajú prístupové cesty a chodníky. Riešenie potrebuje neustále sa hromadiaci odpad a chýbajúca kanalizácia. Na úseku bývania pôsobí zamestnanec pre bývanie, ktorý mapuje situáciu a problémy v MRK, hľadá a navrhuje možné riešenia. Majoritu predstavuje 160 rodín. Všetky rodiny sú pripojené na plyn, elektrinu. Vodu používajú zo studní, alebo majú zriadené vodovodné prípojky. Rodiny bývajú vo vlastných rodinných domoch s príslušenstvom a záhradami. Kúri sa tu plynom alebo drevom.

Nenementorka predstavila svoju pozíciu a dve nene:

Dobrý deň, v tíme zastávam od 1. apríla funkciu Nenementorky. Spolu s mojimi dvoma kolegynami Nene sa venujeme v miestnej rómskej osade deťom do 6 rokov. Každý deň ich navštevujeme v domácnosti. Pri nástupe na moju pracovnú pozíciu som si stanovila niekoľko cieľov mojej práce ako napríklad viesť miestne deti láske ku učeniu, upevňovať u detí základné hygienické návyky, učiť ich slušnému správaniu, učiť ich po slovensky, učiť ich disciplíne. Raz v mesiaci máme Mamclub, kde s mamičkami rozoberáme zdravú výživu dieťaťa.

Zamestnankyňa pre mládež predstavila seba aj asistenta pre mládež:

Dobrý deň, v rozvojovom tíme zastávam funkciu zamestnanca pre prácu s mládežou. Pracujem s deťmi od 7-18 rokov. Mojou úlohou je zvyšovať vedomosti, zručnosti týchto detí. S deťmi realizujem činnosti na dennej báze, aby som ich priviedla k učeniu. Precvičujeme čítanie, počítanie príkladov, píšeme diktáty, pomáhame im s úlohami a školskými projektmi. S dievčatami z MRK sme si založili tanečný krúžok, zostavený z 10 dievčat s ktorými pravidelne nacvičujeme rómske tance, zostavili sme si vlastnú choreografiu, tieto tance plánujeme predviesť na rôznych vystúpeniach. Ako najväčšiu nevýhodu vnímam, že deti a mládež v obci Poša nemajú kde tráviť voľný čas, chýba nám tu voľnočasová zóna, detské ihrisko alebo park.

Zamestnanec pre bývanie sa predstavil:

Dobrý deň, v tíme pôsobím ako zamestnanec pre podporu bývania. Na tejto pozícii pracujem od 1. apríla 2024. Momentálne som vo fáze mapovania obce. Ako najväčší problém zatiaľ vnímam, že pre mladé rodiny nie je naša dedina zaujímavá na to, aby si tu založili rodiny. Tiež je veľkým problémom množstvo nelegálnych stavieb v miestnej rómskej osade a hromadiaci odpad.

Zamestnankyňa pre pracovné poradenstvo sa predstavila:

Dobrý deň, od 1.2.2024 pôsobím v obci Poša v rozvojovom tíme na pozícií – zamestnanec pre pracovné poradenstvo. Snažím sa miestnym nezamestnaným obyvateľom nájsť vhodnú prácu. Viedim s obyvateľmi aktivity, pri ktorých im pomáhám a vysvetľujem ako si napísať životopis, motivačný list, ako prebieha výberový pohovor a podobne. V budúcnosti plánujem aj deťom, ktoré končia základnú školskú dochádzku pomôcť s výberom vhodnej strednej školy.

Sociálna pracovníčka sa predstavila:

Dobrý deň, v Rozvojovom tíme zastávam miesto sociálneho pracovníka. Náplňou mojej práce je pomoc, podpora a sprevádzanie. Pri svojej práci spolupracujeme s rôznymi inštitúciami ako ÚPSVaR, Sociálna poisťovňa, Okresný súd, lekári, školy, nadácie a ďalšie. Okrem spomínaných činností sa snažím vykonávať aktivity zamerané na starostlivosť o deti, rodinu a domácnosť pre ženy z rómskej osady – pečenie, kreatívne tvorenie a aktivity zamerané na finančnú gramotnosť, ktoré sa stretli so záujmom a v ktorých by som aj v budúcnosti chcela pokračovať. Oslovili sme aj našich seniorov, s ktorými by sme chceli robiť pravidelné stretávanie sa zamerané na voľnočasové aktivity, kreatívne tvorenie, turistiku.

1. Vzdelávanie a proti rómsky rasizmus

Riaditeľka ZŠ a MŠ:

„Sme právny subjekt. Máme presné pravidlá. Presne stanovený čas od 7:30 – 15:30 hod. Máme družinu. Kto chce sa učiť, kto nie – nie. Deti sú také aké sú – deti vetra. Všetky sa dajú zvládnuť. Kapacita ZŠ je 80 žiakov. V súčasnej dobe máme 54 žiakov, z toho 2 zahraničných. Máme 1 asistentku učiteľa“

„Máme 17 predškolákov, pre menšie deti nie je miesto, nakoľko kapacita MŠ je v súčasnej dobe nepostačujúca. Prevádzka MŠ je poldenná. Deti do MŠ nie vždy chodia, nie vždy ich rodičia pošlú. - Viem si zariadiť všetko, čo potrebujem. ZŠ má dobré technické vybavenie. Interaktívne tabule sú v každej triede a máme aj klavír. Potrebujeme opraviť fasádu na MŠ. S RT spolupracujeme podľa potreby“

Obyvatelia MRK:

– „Som veľmi spokojná. Ďakujem p. riaditeľke, že dobre vychováva deti a že som dcéru nedala do Nižného Hrabovca na ZŠ ale do Rakovca nad Ondavou, žeby sa dobre učila, vzdelávala a aby si našla dobrú prácu“

„ Preto si držíme p. učiteľku, lebo polovica by sme boli vo väzení“

Starosta obce:

„ZŠ je základný stavebný kameň výchovy. Som rád ako funguje. Každý občan si ZŠ pochvaľuje. Kapacitne riešime s obecným zastupiteľstvom MŠ. Problém je finančné krytie. Nemôžeme sa naraz zapájať do všetkých projektov“

Obyvatelia MRK:

„Pracujem ako MOaPS. Pracuje sa mi dobre. Niekedy je problém s deťmi, že nepočúvajú. Deti fajčia. Problém je v rodičoch. Zo ZŠ v Poši odchádzajú múdre deti a v ZŠ v Nižnom Hrabovci sú hlúpe deti. Nerozumiem, prečo je to tak“

Riaditeľka ZŠ a MŠ:

„ Do ZŠ v Poši prídu 5 ročné deti. Sú tu 3 roky s jednou učiteľkou. V ZŠ v Nižnom Hrabovci nie je chyba v učiteľoch. Deti prídu z rôznych dedín. Dosť vysoký počet v triede - do 25 žiakov. Stačí, že sa

nájde len 5 žiakov problémových, sú ťažko zvládnuteľní a učiteľky nemôžu všetko vyriešiť“

Obyvatelia MRK:

„Deti nie sú zvyknuté počúvať, vystráajú v autobuse. Problémom je integrácia detí. Moje dieťa z Poše išlo do ZŠ v Nižnom Hrabovci. Nechcem, aby môj syn dopadol tak, aby nevedel počítať“

Riaditeľka ZŠ a MŠ:

„Integrované deti sú tie, ktoré nezvládajú študovať. Idú na praktickú školu. Pod dozorom môžu pracovať, akoby skončili strednú školu. Deti sú všelijaké. Šikovné je treba podporiť a nešikovným je treba pomôcť“

Člen RT:

„Nie je všetko v učiteľovi. Učiteľ je iba sprievodcom a rodičia sú hlavnými piliermi, aby dieťa napredovalo. Deti sú na obraz svojich rodičov. Všetko je vo výchove. Rodič musí chcieť, aby dieťa prosperovalo“

Obyvateľ majority:

„Pokiaľ sú deti v ZŠ, je všetko v poriadku. Keď opustia ZŠ zgrupujú sa večer v priestoroch MŠ a ZŠ, fajčia a popíjajú. Je to na rodičoch, či im nevadí, kde sú ich deti“

Predseda Jednoty dôchodcov:

„Sme jediná organizácia v obci, ktorá funguje. Akcie neusporadúvame len pre dôchodcov, ale aj pre deti. Zapájame všetkých. Organizujeme výlety a rôzne akcie napr.: vianočné posedenie, Mikuláš, 1. máj, výlety na kúpaliska. Víťame ponuku s RT spolupracovať. Čo sa týka spolupráce s Rómami, zatiaľ neboli spoločné akcie. Bojíme sa Rómskych občanov pustiť na akcie kvôli správaniu, lebo by ich narušili. Možno, že postupom času sa to dá na inú mieru.“

Obyvateľ MRK:

„Prečo hádzu celú osadu do 1 vreca? Nerómov zakrývajú keď chodia piť a fajčiť do priestorov ZŠ a iba na Rómov sa všetko zlé povie“

Predseda Jednoty dôchodcov:

„Prečo Rómovia nedostali balíčky na Mikuláša? Príspevok na balíčky Rómovia nedali. Nadávajú neprávom. My si prispievame sami“

Starosta obce:

„Bol Mikuláš čo mám informácie“

Obyvateľ RMK:

„Chcem sa ospravedlniť za všetkých Rómov. Naše deti sú aké sú, ale nie všetky sú také. Dajte šancu aspoň nám, ktorí sa chceme polepšiť. Treba riešiť Rómov, ktorí sa nezmestia do kože“

2. Zamestnanosť a proti rómsky rasizmus

Obyvateľ MRK:

„Existuje nejaká škola, aby som sa doučil?“

Facilitátor:

„Buď cez rekvalifikačné kurzy, alebo fungujú už aj stredné školy, ktoré ponúkajú možnosť dorobiť si individuálne stredoškolské vzdelanie a to buď učilište alebo strednú odbornú školu.“

3. Bývanie a proti rómsky rasizmus

Zástupcovia obecného zastupiteľstva:

„Úprava infraštruktúry, kanalizácia, úprava ciest a chodníkov. Parkovanie je v poriadku“

„Niektorí ľudia parkujú na chodníkoch a nesmie sa to. Mali by autá parkovať vo dvore. Parkoviská sú pri Jednote, kostole a cerkvi.“

„Účelové komunikácie, rozvoj bývania, prilákať nových investorov do obce, pracovné možnosti. Všetko závisí od kanalizácie“

„Lepší kamerový systém aj pre Rómov. Včas zachytiť páchatel'ov. Aspoň 4 kamery na každú stranu. Pri krčme je zastaralý kamerový systém. Možno by sa vyriešil aj problém s odpadom. S MOaPS je dobrá skúsenosť. Problém je vo večerných hodinách a najmä s tými Rómami, ktorí sa prisťahujú“
Predsedníčka Jednoty dôchodcov:

„Prečo sú tu tí cudzí? Prečo na to nie je zákon?“

Obyvateľ MRK:

„ Prečo sú tu cudzí Rómovia? Ja nemám ani číslo domu a som z tade. Oni prídu a postavajú si domy kde chcú. Treba aby boli sociálne byty s číslom a tým pádom by nemohli prísť iní Rómovia z iných obcí.“

„ Nemáme chodník. Deti sa nemajú kde odstúpiť keď ide auto.“

„Sú tam čierne skládky. Sú tam umiestnené veľkokapacitné kontajnere. Aj keď ich vyprázdnia, ľudia hádzajú odpadky okolo kontajnera, nie do neho. Keby mal každý svoj dom, nežil by na skládke. Keď tam nebude niekto stáť alebo kamerový systém, tak tam poriadok nebude.“

Starosta obce:

„ Majú dom a odpad vypúšťajú za plot. Minulého roku sme robili brigádu. O 2 mesiace tam bol zase rovnaký stav. Monitorujem si koľko odpadu sa vyváža.“

Zástupca obecného zastupiteľstva:

„Aj medzi sebou. Keď vidím, že robí odpad, upozorním ho a poviem starostovi.“

Starosta obce:

„ Ideme tým trendom, aby mali deti čo robiť. Ináč sa nudia. Chlapci hrajú futbal. Dievčatá majú tanečný krúžok. Poprosím konzultanta pre dlhové poradenstvo, aby im vysvetlil úžeru.“

Konzultant pre dlhové poradenstvo:

„Ak máte problémy s dlhmi, treba kontaktovať sociálneho pracovníka.“

Obyvateľ MRK:

„ Chceme sa spýtať na sociálne byty, či sa tu dajú urobiť.“

Facilitátor:

„ Skôr by som išiel do výstavby pre mladých ľudí, aby mali svoj pozemok, záhradu. Nájomné byty sú záťaž pre samosprávu. Samospráva na to nemá finančné prostriedky. Jednoduchšia cesta je individuálna výstavba. Treba si šetriť peniaze a začať si stavať svojpomocne domy.“

Obyvateľ MRK:

„ Ak by som si chcel kúpiť ten pozemok?“

Starosta obce:

„Obec chce vymieňať pozemky a stavby by sa mohli legalizovať.“

Obyvateľ MRK:

„Uzavretý kruh chudoby. Deti z chatrčí chodia špinavé. Nemajú kde variť. Tu si odpľuje, tu sa vykadí. Keby mali iné podmienky, tak by žili ako majorita.“

Obyvateľ majority:

„Domáci Rómovia by to tak chceli, ale prisťahovalcom je to jedno a je ich tu veľa. Tí, ktorí tu nevyrástli, s nimi je to horšie. Prisťahovalcom na tom nezáleží, lebo nie sú stade.“

3. Potreby – **uviesť**/ podnety na zlepšenie.

- Opraviť fasádu MŠ.
- Kamerový systém.
- Byty pre mladé rodiny.
- Vysporiadanie pozemkov.
- Kanalizácia.
- Prístupové cesty a chodníky.

Financovaný
Európskou úniou

PROGRAM
SLOVENSKO

ÚRAD VLÁDY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

-Lepšie vzdelanie pre deti

Záver:

V závere facilitátor poďakoval všetkým účastníkom a ukončil komunitné fórum.

Zápis z komunitného fóra spracoval:	Mgr. Anna Višňanská, Mgr. Yveta Macušková
Zápisnicu z komunitného fóra schválil Spracované dňa	Zamestnanec pre plánovanie/ PhDr. Tatiana Balická/ podpis: 17/04/2024
Zverejnené dňa	31.05.2024